

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2000-2001

19 MAART 2001

Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie belast met een onderzoek naar de oorzaken en mechanismen van de mensenhandel in bepaalde sectoren

(Ingediend door mevrouw Erika Thijs)

TOELICHTING

Op 27 oktober 1999 werd in de schoot van de commissie voor Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden de subcommissie «Mensenhandel en prostitutie» opgericht. Het is wenselijk dat deze subcommissie wordt omgevormd tot een onderzoekscommissie met behoud van haar samenstelling en werkzaamheden. De subcommissie heeft op dit ogenblik reeds een aanzienlijk deel van haar «algemene» programma verwezenlijkt.

Blijft nog het — soms zeer delicate — onderzoek naar de mensenhandel in concrete sectoren van het maatschappelijk leven. Bovendien is er naar aanleiding van het bezoek van de Braziliaanse onderzoekscommissie aan de Senaat op 16 maart 2001 informatie uitgelekt over mogelijke praktijken van mensenhandel in de Belgische voetbalwereld. Een grondig en objectief onderzoek naar dergelijke praktijken is noodzakelijk.

Dit concrete onderzoek mag niet beperkt blijven tot algemene juridisch-gerechtigde beschouwingen, maar moet kaderen binnen de vraag naar concrete feiten, oorzaken en gevolgen en naar de controle op mensenhandel in «gevoelige» sectoren van het socio-economisch leven, met aandacht voor de efficiëntie, de toepasbaarheid en de criteria van deze controle.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

19 MARS 2001

Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les causes et les mécanismes de la traite des êtres humains dans certains secteurs

(Déposée par Mme Erika Thijs)

DÉVELOPPEMENTS

Le 27 octobre 1999, la sous-commission «Traite des êtres humains et prostitution» a été instituée au sein de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives. Il est souhaitable que cette sous-commission soit convertie en commission d'enquête, tout en conservant sa composition et son activité actuelles. À ce jour, la sous-commission a déjà réalisé une part considérable de son programme «général».

Reste l'enquête — parfois fort délicate — sur la traite des êtres humains dans des secteurs concrets de la société. Par ailleurs, à l'occasion de la visite de la commission d'enquête brésilienne au Sénat, le 16 mars 2001, il y a eu des fuites concernant des pratiques éventuelles de traite des êtres humains dans le milieu du football belge. Une enquête minutieuse et objective sur l'existence de telles pratiques s'impose.

Cette enquête concrète, qui ne peut pas porter uniquement sur des considérations générales d'ordre juridique et judiciaire, doit s'inscrire dans le cadre de l'examen de faits concrets, des causes et conséquences, et du contrôle en matière de traite des êtres humains dans des secteurs «sensibles» de la vie socioéconomique, en s'intéressant plus particulièrement à l'efficacité et à l'applicabilité de ce contrôle, ainsi qu'aux critères à respecter pour l'effectuer.

De Belgische wet- en regelgeving heeft immers in een aantal van deze sectoren — waaronder het voetbal — reeds controlemechanismen ingebouwd. Een grondig evaluerend onderzoek van deze controlemechanismen moet uitmonden in concrete voorstellen voor de preventieve aanpak van mensenhandel.

De bestuurlijke aanpak werd reeds uitvoerig toegelicht in de verslagen, conclusies en aanbevelingen van de onderzoekscommissie naar de georganiseerde criminaliteit in België, de commissies mensenhandel en prostitutie 1995 en 2000, en het recente Senaatsrapport houdende aanbevelingen voor het regeringsbeleid met betrekking tot de immigratie.

Enkel met uitgebreide onderzoeksbevoegdheden — zoals ze bij de Grondwet zijn voorzien — kan de huidige subcommissie «Mensenhandel» een daadwerkelijke evaluatie doorvoeren van het bestaande juridische en reglementaire arsenaal. De subcommissie moet zichzelf de middelen geven om sectoren die vaak «op zichzelf» draaien, door te lichten.

Het recht van onderzoek waarover elke Kamer krachtens artikel 56 van de Grondwet beschikt, is hiertoe het middel bij uitstek. Het biedt namelijk de mogelijkheid met inachtneming van de deontologie de informatie in te winnen die nodig is om een effectieve en efficiënte aanpak van de mensenhandel te kunnen verzekeren.

De commissie brengt binnen zes maanden na haar oprichting verslag uit aan de Senaat.

Erika THijs.

*
* *

VOORSTEL

Artikel 1

Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie opgericht met als opdracht:

1° een onderzoek te verrichten naar de feiten, omstandigheden en oorzaken van de mensenhandel in België, in het algemeen, en meer bepaald in de volgende sectoren:

- a) de sport, meer bepaald het voetbal;
- b) de studentenuitwisseling;
- c) de sector van de «au pairs»;
- d) de diplomatie;

La législation et la réglementation belges ont en effet déjà instauré des mécanismes de contrôle dans plusieurs de ces secteurs — dont celui du football. Une enquête d'évaluation approfondie de ces mécanismes de contrôle doit aboutir à des propositions concrètes en matière de prévention de la traite des êtres humains.

L'approche administrative a déjà été abondamment commentée dans les rapports, les conclusions et les recommandations de la commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité organisée en Belgique, et des commissions «Traite des êtres humains et prostitution» 1995 et 2000, ainsi que dans le récent rapport du Sénat portant des recommandations relatives à la politique gouvernementale à l'égard de l'immigration.

Seuls des pouvoirs d'enquête étendus — tels que prévus par la Constitution — peuvent permettre à l'actuelle sous-commission «Traite des êtres humains» d'effectuer une véritable évaluation de l'arsenal juridique et réglementaire existant. La sous-commission doit se donner les moyens de faire la radioscopie de secteurs fonctionnant souvent «en autarcie».

Le droit d'enquête dont dispose chaque chambre en vertu de l'article 56 de la Constitution est à cet égard la solution par excellence. Il offre en effet la possibilité de récolter, dans le respect des règles déontologiques, les informations qui sont nécessaires pour permettre de lutter de manière effective et efficace contre la traite des êtres humains.

La commission fera rapport au Sénat dans les six mois de son installation.

*
* *

PROPOSITION

Article 1er

Il est institué une commission d'enquête parlementaire ayant pour missions:

1° de mener une enquête sur les faits, les circonstances et les causes de la traite des êtres humains en Belgique, en général, et, en particulier, dans les secteurs suivants:

- a) le sport, notamment le football;
- b) les échanges d'étudiants;
- c) les jeunes «au pair»;
- d) la diplomatie;

- e) de tewerkstelling;
f) de prostitutie;

2° aan de hand van de resultaten van dit onderzoek, de efficiëntie van de administratieve en politio-nale controle, in het algemeen, en van de vreemdelingenrechtelijke en jeugdrechtelijke aspecten van deze controle, in het bijzonder, te evalueren en de mogelijke remedies ervoor aan te duiden;

3° na te gaan op welke wijze de controle op het transport, de migratie en de mensenhandel, onder meer in de in punt 1° aangehaalde sectoren, in België wordt uitgevoerd, met aandacht voor de efficiëntie, de toepasbaarheid en de gehanteerde criteria van deze controle;

4° na te gaan met behulp van welke mechanismen in het algemeen en langs welke vaarroutes in het bijzonder illegalen in het land worden gesmokkeld met het oog op verschillende doeleinden;

5° voorstellen te formuleren over de wijze waarop de overheid de preventie en de controle op de mensenhandel kan verbeteren.

Art. 2

De commissie wordt bekleed met alle bevoegdheden waarin de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek voorziet en oefent die uit volgens de noodwendigheden van haar opdracht.

De commissie hoort alle personen van wie zij het nuttig acht dat ze verschijnen.

De commissie legt de nodige nationale en internationale contacten die voor het vervullen van haar opdracht noodzakelijk zijn.

Art. 3

De commissie bestaat uit twaalf leden en elf plaatsvervangers, die de Senaat uit zijn leden aanwijst volgens de regel van de evenredige vertegenwoordiging van de fracties.

Art. 4

Binnen de door het bureau van de Senaat vastgestelde budgettaire beperkingen, kan de commissie alle nodige maatregelen nemen teneinde haar opdracht op efficiënte wijze te vervullen. Ze kan daartoe, eventueel via een arbeidsovereenkomst, een beroep doen op specialisten.

Art. 5

De commissie brengt binnen zes maanden na haar oprichting verslag over haar werkzaamheden uit aan de Senaat.

Erika THijs.

- e) l'emploi;
f) la prostitution;

2° d'examiner, sur la base des résultats de cette enquête, l'efficacité du contrôle administratif et policier, en général, et de ses aspects en droit des étrangers et en droit des jeunes, en particulier, et d'indiquer les solutions possibles.

3° d'examiner de quelle manière est effectué, en Belgique, le contrôle des transports, des flux migratoires et de la traite des êtres humains, notamment dans les secteurs énumérés au 1°, en s'intéressant plus particulièrement à l'efficacité et à l'applicabilité de ce contrôle, ainsi qu'aux critères de celui-ci;

4° d'examiner les mécanismes utilisés, en général, et les routes suivies, en particulier, pour introduire des clandestins dans le pays à diverses fins;

5° de formuler des propositions sur la manière dont les autorités peuvent améliorer la prévention et le contrôle de la traite des êtres humains.

Art. 2

La commission est investie de tous les pouvoirs prévus par la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et elle les exerce suivant les besoins de sa mission.

La commission entend toutes les personnes qu'elle juge utile de faire comparaître.

La commission établit les contacts nationaux et internationaux nécessaires à l'accomplissement de sa mission.

Art. 3

La commission est composée de douze membres et de onze suppléants, que le Sénat désigne parmi ses membres conformément à la règle de la représentation proportionnelle des groupes politiques.

Art. 4

La commission peut, dans les limites budgétaires fixées par le bureau du Sénat, prendre toute mesure nécessaire pour assurer l'efficacité de ses missions. À cette fin, elle peut faire appel à des spécialistes et, le cas échéant, les engager dans les liens d'un contrat de travail.

Art. 5

La commission présentera un rapport sur ses travaux au Sénat dans les six mois de son installation.